

FRA MARIJAN BOGDANOVIĆ, LJETOPIS KREŠEVSKOG SAMOSTANA
(1765—1817),

Sarajevo 1984, str. 336 + ilustracije

»Ljetopis kreševskog samostana« je jedan od najnovijih izdanja sarajevske izdavačke kuće »Veselin Masleša« koja u svom izdavačkom nizu — biblioteci »Kulturno nasljeđe« tiska i objavljuje djela sa sadržajem iz bosansko-hercegovačke prošlosti. Taj naslov je za tisak priredio, latinske i talijanske dijelove preveo na hrvatski jezik, uvod i sve poprate tekstove napisao prof. dr Ignacije Gavran, bosanski franjevac, prevoditelj i priređivač još nekih naslova iz bosansko-hercegovačke prošlosti, poznati pisac iz područja umjetnosti te proučavatelj crkvene i opće bosansko-hercegovačke prošlosti.

Fra Marijan Bogdanović rođen je u Kreševu 8. prosinca 1720. Za historiografiju je posebice zanimljiv Bogdanovićev spisateljski rad. On je za nepunih sedam godina od travnja 1765. do konca 1771. vodio ljetopis kreševskog samostana. Za prve tri godine, vjerojatno 1768, Bogdanović je događaje zapisao po sjećanju i temama, a kasnije ih je bilježao iz mjeseca u mjesec. Čitavi ljetopis Bogdanović je pisao na latinskom jeziku osim neznatnog dijela, na hrvatskom i bosančicom. Sâm Bogdanović veli da piše zato kako bi mladi naraštaji znali kako su se zbivanja događala i kroz svoje opise događaja je vrlo oprezan, itsinoljubiv i kritičan pisac. Još dvojica Bogdanovićeve suobraće nastavila su pisanje ljetopisa, i to vjerojatno Marijan Šunjić stariji (o. 1798—1847) za razdoblje od 1772. do 1799, a treći dio od 1800. do 1817. fra Anđeo Šunjić mlađi (1839—1906). Prvi dio drugog dijela Ljetopisa zapisivač je sastavio služeći se dokumentima, a ostalih 12 godina zapisivao je što je čuo. I treći dio Ljetopisa nastao je kao i prethodni.

Središnji dio knjige sadrži Ljetopis kreševskog samostana — I, II. i III. dio — ukupno 173 stranice, te dodatak Izvještaj o pohodu Bosanskog vikarijata godine 1768. (71 stranica), pismo kardinalu Castelliju, prefektu Svete kongregacije, i pismo Kongregaciji za širenje vjere, oba iz ožujka 1769, nakon završenog pastirskog pohoda.

Veliko je i mnogostruko značenje Bogdanovićeva rada i njegovih nastavljača. Ti rukopisi, objavljeni u cijelosti prvi put u ovoj knjizi, pored podataka o Kreševu i njegovoj okolini pružaju dosta podataka o općim zbivanjima iz crkvenog života i o zbivanjima iz društvenog i državnog života, i to o svakodnevnom životu kršćana, prvenstveno katolika, o ustrojstvu i odnosima u ondašnjem turskom društvu, mnogobrojne podatke — vijesti — o ondašnjim ratovanjima i slično. U Izvještaju o Bosanskom vikarijatu su dosta opširni podaci o ondašnje 32 župe Bosne i Hercegovine u vikarijatu, a što je sve dragocjeno za poznavanje prošlosti Bosne i Hercegovine.

Čitavi tekst priređivač dr Gavran je popratio mnogobrojnim bilješkama različita sadržaja, a na kraju knjige nalazi se rječnik nepoznatih riječi, kazalo osobnih, zemljopisnih i drugih srodnih imena što će sve poslužiti kao pomagalo u služenju knjigom koja je, inače, tehnički i grafički priređena kao i ostala izdanja biblioteke u kojoj je objavljena; tiskana je na kunstdruck-papiru, tvrdo ukoričena i ilustrirana.

A. Mijatović

SVEUČILISTE U ZAGREBU — INSTITUT ZA HRVATSKU POVIJEST

INSTITUTE OF CROATIAN HISTORY
ИНСТИТУТ ХОРВАТСКОЙ ИСТОРИИ

RADOVI

VOL. 18

ZAGREB

1985.

Izdavač: Sveučilište u Zagrebu — Centar za povijesne znanosti
Odjel za hrvatsku povijest

UREDNIČKI ODBOR

Branka BOBAN, Zagreb, Mirjana GROSS, Zagreb, Josip LUČIĆ, Zagreb, Marijan MATICKA, Zagreb, Ivan OČAK, Zagreb, Tomislav RAUKAR, Zagreb, Petar STRČIĆ, Zagreb

GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK

Josip LUČIĆ, Zagreb

Adresa uredništva: Centar za povijesne znanosti — Odjel za hrvatsku povijest,
Zagreb, Krčka 1

Časopis izlazi jednom godišnje

Cijena ovog broja iznosi 600 din

Izdavanje časopisa sufinancira Samoupravna interesna zajednica za znanstveni rad SR Hrvatske - VII.

Rješenjem Republičkog komiteta za prosvjetu, kulturu, fizičku i tehničku kulturu SR Hrvatske br. 6859/1 od 5. X. 1982. časopis »Radovi« oslobođeni su plaćanja poreza na promet proizvoda.

Časopis je registriran u Republičkom komitetu za informiranje SR Hrvatske pod br. UP-547/2 — 84 — 1984.

RADOVI 18

Za izdavača
Prof. dr *Josip Adamček*

Lektor
Ivan Tolj

Korektor i tehnički urednik
Franjo Čuješ

SURADNICI U OVOM BROJU

AGIČIĆ Damir, student, Filozofski fakultet Zagreb
BOBAN mr Branka, Centar za povijesne znanosti Sveučilišta, Krčka 1 Zagreb
BOBAN dr Ljubo, Filozofski fakultet Zagreb
BUDAK mr Neven, Filozofski fakultet Zagreb
BUŽIĆ-BOŽANČIĆ dr Danica, Poljana kralja Tomislava 3, Split
ĐURIĆ Vesna, student, Filozofski fakultet Zagreb
FILIPOVIĆ Klara, Šestinski vijenac 22, Zagreb
GOLDSTEIN mr Ivo, Filozofski fakultet Zagreb
GROSS dr Mirjana, Britanski trg 12, Zagreb
KARDUM mr Livia, Fakultet političkih nauka Zagreb
KLOPČIĆ Franc, Linhartova 62, Ljubljana
KUDELIĆ Zlatko, Turinina 4, Zagreb
LUČIĆ dr Josip, Centar za povijesne znanosti Sveučilišta, Krčka 1 Zagreb
MIJATOVIĆ Anđelko, P. Togliatija 12, Susedgrad, Zagreb
MIROŠEVIĆ mr Franko, Zavod za prosvjetno-pedagošku službu SRH, Zagreb
NIKOLANCI Mladen, B. Ivanovića 10, Split
OČAK dr Ivan, Centar za povijesne znanosti Sveučilišta Krčka 1, Zagreb
PAVLIČEVIĆ dr Dragutin, Centar za povijesne znanosti Sveučilišta, Krčka 1, Zagreb
PEKIĆ mr Milenko, Naučna biblioteka, Zadar
PERIČIĆ dr Šime, Zavod JAZU, Obala oktobarske revolucije 8, Zadar
PRELENDER Ivica, Iza Roka 1, Dubrovnik
STANČIĆ dr Nikša, Filozofski fakultet Zagreb
STRČIĆ dr Mirjana, Kumičićeva 42, Rijeka
STRČIĆ Petar, Arhiv Hrvatske, Zagreb
STUBLIĆ Zlatko, Vlašićka 12, Zagreb
ŠANTEK Darko, Trnac 29, Zagreb
ŠVAB mr Mladen, Leksikografski zavod »Miroslav Krleža«, Zagreb
TARADŽIĆ Branka, student, Filozofski fakultet Zagreb
VRANJEŠ-SOLJAN mr Božena, Centar za povijesne znanosti Sveučilišta Krčka 1 Zagreb
ZORIĆ Damir, Salopekova 18, Zagreb